



Viite Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yrittäjien työttömyysturva-oikeuden väliaikaisesta järjestämisestä (HE [nro/2020 vp](#)); asiantuntijakuuleminen 2.4.2020

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Esityksessä esitetään työttömyysturvalain (1290/2002) muuttamista väliaikaisesti.

Muutos koskee yrittäjän oikeutta työttömyysetuuteen.

Päätömisesti työllistyvän yrittäjän oikeus saada työttömyysetuutta

Voimassa olevan työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:n 4 momentin mukaan päätömisesti yrittäjänä työllistyneen henkilön katsotaan edelleen työllistyvän päätömisesti yrittäjänä siihen ajankohtaan asti, jona henkilön työskentely yrityksessä on päättynyt tai yritystoiminta on lopetettu 6–9 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Lisäksi henkilö voi osoittaa 5 §:n 2 momentissa mukaisesti riittävän yritystoiminnan aikaisen työssäolon perusteella, ettei työllistyminen yrittäjänä ole esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle.

Koronavirusepidemian seuraukset ovat monilla toimialoilla heikentäneet merkittäväällä tavalla yritysten ja yrittäjien toimintamahdollisuuksia. **Väliaikaisen muutoksen voimassaolon aikana** yrittäjällä olisi oikeus työmarkkinatukeen, jos toinen seuraavista edellytyksistä täyttyisi ja syynä olisi hyvin laajalle levinnyt vakava tartuntatauti (tässä koronavirusepidemia):

- yrittäjän päätöminen työskentely on päättynyt tai
- yritystoiminnasta saatava tulo on vähemmän kuin 1 089,67 euroa kuukaudessa siinä jokaista yrittäjänä työskentelevää henkilöä kohti.

Koronavirusepidemiasta johtuva päätömisesti työskentelyn päätyminen tai vaihtoehtoisesti tulon vähentyminen todettaisiin ensisijaisesti yrittäjän oman ilmoituksen perusteella. Työmarkkinatukea saavalla yrittäjällä olisi muiden työttömien työnhakijoiden tavoin velvollisuus ilmoittaa olosuhteiden muutoksista.

Työ- ja elinkeinotoimisto antaisi Kansaneläkelaitokselle työvoimapolitiittisen lausunnon yrittäjän oikeudesta työmarkkinatukeen.

Työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

Yrittäjällä, jonka päätöminen työskentely yrityksessä olisi päättynyt koronavirusepidemian vuoksi, olisi oikeus työmarkkinatukeen väliaikaisen muutoksen voimassaolon ajalta sen estämättä, mitä työttömyysturvalain 2 luvussa säädetään kokoaikatyön hakemisesta, muusta kuin työsuhteessa tehdystä työstä sekä työllistymisestä omassa työssä. Oikeuteen saada työttömyysetuutta ei myöskään sovellettaisi, mitä työttömyys-

turvalaissa säädetään opiskelun vaikutuksesta ja ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta vailla olevaa nuorta koskevista edellytyksistä.

Yrittäjän oikeuteen saada työmarkkinatukea ei sovellettaisi myöskään työttömyysturvalain 2 a luvun säännöksiä työstä kieltäytymisestä sekä työllistymissuunnitelmaan tai sitä korvaavaan suunnitelmaan ja palveluun liittyvistä laiminlyönneistä.

Jos yrittäjä kieltäytyisi työnantajan hänelle yksilöidysti tarjoamasta työstä, sovellettaisiin menettelyyn kuitenkin 2 a luvun säännöksiä työnhakijan työstä kieltäytymisestä.

Koronavirusepidemiasta johtuvat rajoitukset ja suositukset tulee ottaa huomioon työllistymistä edistävien palveluiden järjestämisessä ja palveluihin osallistumisessa. Rajoituksista ja suosituksista johtuen työllistyminen työ- ja elinkeinotoimiston tekemän työtarjouksen kautta on epätodennäköistä. Tarjotusta palvelusta tai työstä kieltäytymisen mahdollinen selvittämistarve olisi koronavirusepidemian aikana käytännössä lähtökohdaisesti merkityksetöntä.

Voimassa olevien työvoimapolitiittisten edellytysten poikkeava soveltaminen vähentäisi työ- ja elinkeinotoimistoille aiheutuvaa työmäärää ja nopeuttaisi työmarkkinatuen hakemista.

Työmarkkinatuki

Päätoimisen työskentelyn edellytyksiä koskevalla väliaikaisella muutoksella on tarkoitus turvata yrittäjän toimeentulo koronavirusepidemian aiheuttaman äkillisen ja yllättävän kysynnän heikkenemisen vuoksi. Yrittäjälle maksettavaan työmarkkinatukeen ei sovellettaisi odotusaikaa, tarveharkintaa eikä osittaista työmarkkinatukea koskevia säännöksiä. Työmarkkinatuki maksettaisiin ilman lapsikorotusta. Työmarkkinatuki olisi saman suuruinen kaikille yrittäjille, ja se sujuvoitaisi toimeenpanoa Kansaneläkelaitoksessa.

Väliaikaisen lain soveltaminen

Lakia sovellettaisiin työmarkkinatukeen, jota maksetaan ajalla 16.3.2020–30.6.2020. Jos yrittäjä rekisteröityy työnhakijaksi viimeistään 15.4.2020, hänellä olisi muutoksen johdosta oikeus työmarkkinatukeen työnhakua edeltävältä ajalta, mikäli työmarkkinatuen saamisen edellytykset täyttyvät. Jos yrittäjä rekisteröityisi työnhakijaksi 15.4.2020 jälkeen, työmarkkinatuen saaminen edellyttäisi aina työnhaun voimassaoloa. Työmarkkinatuen saaminen edellyttäisi aina sitä, että työskentely ei ole päätoimista tai että tulot ovat esitetyllä tavalla vähentyneet koronavirusepidemian vuoksi.

Esitetyn lain voimassaolosta johtuen työmarkkinatuen maksamisen salliva työvoimapolitiittinen lausunto annettaisiin enintään 30.6. 2020 asti.

Mikäli henkilö jatkaisi yritystoimintaansa 30.6.2020 jälkeen, työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset tutkittaisiin nykytilaa vastaavasti.

Laati: hallitussihteeri Eeva Vartio